

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3927/2023
28.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Зорана Хаџића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ненад Минић, адвокат из ..., против туженог Републичког Фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Филијала за Град Београд – Дирекција фонда, чији је пуномоћник Јелена Босанац, адвокат из ..., ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2712/22 од 12.04.2023. године, у седници одржаној 28.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2712/22 од 12.04.2023.године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2550/2019 од 10.02.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован тужбени захтев тужиоца да се поништи решење туженог о отказу уговора о раду .. број .. од 20.05.2019. године, као незаконито, да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад и да му накнади трошкове поступка. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова поступка плати 116.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2712/22 од 12.04.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службенигласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Тужилац у ревизији неосновано указује да је другостепени суд починио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП. На основу те одредбе закона, које ће чињенице да узме као доказ, одлучује суд по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно, свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка, па је оспоравање оцене доказа без утицаја на одлучивање. Битна повреда одредаба парничног поступка на коју се указује ревизијом, члан 374. став 2. тачка 12. ЗПП, није разлог за изјављивање ревизије у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је на основу уговора о раду од 25.10.2011. године засновао радни однос на неодређено време код туженог на пословима самосталног стручног сарадника за ... послове – ..., Одељења за ..., Филијала Београд са местом рада у Београду. У члану 3. уговора наведено је да ће запослени радити са пуним радним временом у трајању од осам часова дневно и 40 часова недељно, пет дана у недељи, да евидентирање дневног рада времена почиње у 07,00 часова и завршава се у 16,00 часова, да запослени има право на одмор у току дневног рада у трајању од 30 минута, по правилу у интервалу од 10,00 часова до 10,30 часова, да одмор може користити у другом интервалу зависно од потребе процеса рада у договору са непосредним руководиоцем, с тим што се не може користити пре почетка и на крају радног времена. Након тога, тужилац је радио на радном месту руководиоца послова ... у Одељењу за ... – Одсек за Оспоредним решењем туженог од 20.05.2019. године, тужиоцу је отказан уговор о раду и престао му је радни однос код туженог због тога што је: 20.11.2018. године, 21.11.2018. године, 22.11.2018. године, 23.11.2018. године, 26.11.2018. године, 27.11.2018. године, 28.11.2018. године, 29.11.2018. године, 30.11.2018. године, 03.12.2018. године, 04.12.2018. године и 05.12.2018. године неоправдано одсуствовао са радног места у току целог радног времена; што је 22.11.2018. године неоправдано одлазио са радног места у току радног времена остајући у згради филијале 22.11.2018. године око 57 минута, на који начин је учинио повреду радну дисциплине из члана 3. став 1. тачка 16. Правилника о радној дисциплини и понашању запослених од 27.05.2008. године, а у вези члана 179. став 3. тачка 8. Закона о раду која се састоји у неоправданом изостајању са радног места најмање два радна дана у току три месеца, да је напред наведеним чињењем настао разлог за отказ уговора о раду због непоштовања радне дисциплине прописане актом послодавца и то описаним понашањем које је оцењено таквим да запослени не може да настави рад код послодавца, а ово сходно члану 179. став 3. тачка 8. Закона о раду; што је у периоду од 20.11.2018. године до 05.12.2018. године долазио у зграду Филијале за Град Београд, вршио електронско евидентирање доласка на посао, излазио из зграде без евидентирања изласка и поново долазио у зграду по истеку радног времена, евидентирајући одлазак са посла, на који начин је учинио повреду радне дисциплине из члана 3. став 1. тачка 17. Правилника о радној дисциплини и понашању запослених и тачке 6. и 11. Одлуке о електронском евидентирању присутности на раду од 24.10.2017. године у вези члана 179. став 3. тачка 8. Закона о раду, а која се састоји у неевидентирању изласка из пословне зграде Филијала РФ ИД картицом за електронско евидентирање, најмање два пута у току три месеца и поред упозорења о обавезном евидентирању, сходно тачки 6. Одлуке о електронском евидентирању. Напред наведеним чињењем настао је разлог за отказ уговора о раду због непоштовања радне дисциплине прописане актом послодавца и то описаним понашањем које је оцењено

таквим да запослени не може да настави рад код послодавца, а ово сходно члану 179. став 3. тачка 8. Закона о раду. Запосленом је радни однос престао даном достављања овог решења сходно члану 185. став 5. Закона о раду. У образложењу решења наведено је да из извештаја о поступању тужиоца од 12.12.2018. године поднетог од стране начелника Одељења за опште послове и аката достављених у прилогу тог извештаја (електронске евиденције радног времена, комуникације путем службеног мобилног телефона, службених белешки шефа Одсека за опште послове, изјава запослених, службених белешки радника физичко-техничког обезбеђења за период од 20.11.2018. године до 05.12.2018. године) произлази да тужилац у данима 20.11.2018. године, 21.11.2018. године, 22.11.2018. године, 23.11.2018. године, 26.11.2018. године, 27.11.2018. године, 28.11.2018. године, 29.11.2018. године, 30.11.2018. године, 03.12.2018. године, 04.12.2018. године и 05.12.2018. године није приступао на радно место са намером обављања радних задатака, већ је вршио електронско евидентирање доласка на рад и напуштао објект без електронског евидентирања у јутарњим часовима и електронски евидентирао одлазак са рада у поподневним часовима, не приступајући радним обавезама, као ни ступањем у контакт са непосредним руководиоцима. Даље је наведено да је увидом у електронску евиденцију присутности на послу утврђено да је у наведеном периоду тужилац извршио електронско евидентирање присуства на послу у току редовног радног времена, да се у периоду када је било евидентирано његово присуство тужилац није налазио на радном месту, нити је био доступан својим претпостављенима, да је на основу електронске евиденције присутности на послу, службених белешки које су сачинили радници физичко-техничког обезбеђења и записа видео надзора утврђено следеће: да је дана 20.11.2018. године извршио електронско евидентирање доласка на посао у 07,40 часова и одмах по евидентирању изашао из зграде Филијале за Град Београд, а при том није евидентирао излазак из просторија Фонда, да је поново ушао у зграду Филијале за Град Београд у 16,08 часова, евидентирао одлазак са посла и напустио зграду Филијале за Град Београд; да је дана 21.11.2018. године извршио електронско евидентирање доласка на посао у 07,46 часова и одмах по евидентирању изашао из зграде Филијале за Град Београд, а при том није евидентирао излазак из просторија Фонда, да је поново ушао у зграду Филијале за Град Београд у 16,05 часова, евидентирао одлазак са посла и напустио зграду Филијалне за Град Београд; да је дана 22.11.2018. године извршио електронско евидентирање доласка на посао у 08,06 часова, да је у 09,03 часова напустио зграду Филијале за Град Београд, а при том није евидентирао излазак из просторија Фонда, да је поново ушао у зграду Филијале за Град Београд у 16,11 часова, евидентирао одлазак са посла и напустио зграду Филијале за Град Београд; да је дана 26.11.2018. године извршио електронско евидентирање доласка на посао у 08,02 часова и одмах по евидентирању изашао из зграде Филијале за Град Београд, а при том није евидентирао излазак из просторија Фонда, да је поново ушао у зграду Филијале за Град Београд у 15,30 часова, евидентирао одлазак са посла и напустио зграду Филијале за Град Београд; да је дана 27.11.2018. године извршио електронско евидентирање доласка на посао у 07,49 часова и одмах по евидентирању изашао из зграде Филијале за Град Београд, а при том није евидентирао излазак из просторија Фонда, да је поново ушао у зграду Филијале за Град Београд у 16,22 часова, евидентирао одлазак са посла и напустио зграду Филијале за Град Београд; да је дана 28.11.2018. године извршио електронско евидентирање доласка на посао у 08,07 часова и одмах по евидентирању изашао из зграде Филијале за Град Београд, а при том није евидентирао излазак из просторија Фонда, да је запослени поново ушао у зграду Филијале за Град Београд у 17,05 часова, евидентирао одлазак са посла и напустио зграду Филијале за Град

Београд; да је дана 29.11.2018. године извршио електронско евидентирање доласка на посао у 07,44 часова и одмах по евидентирању изашао из зграде Филијале за Град Београд, а при том није евидентирао излазак из просторија Фонда, да је поново ушао у зграду Филијале за Град Београд у 16,52 часова, евидентирао одлазак са посла и напустио зграду Филијале за Град Београд; да је дана 30.11.2018. године извршио електронско евидентирање доласка на посао у 07,58 часова и одмах по евидентирању изашао из зграде Филијале за Град Београд, а при том није евидентирао излазак из просторија Фонда, да је поново ушао у зграду Филијале за Град Београд у 16,00 часова, евидентирао одлазак са посла и напустио зграду Филијале за Град Београд; да је дана 03.12.2018. године извршио електронско евидентирање доласка на посао у 07,46 часова и одмах по евидентирању изашао из зграде Филијале за Град Београд, а при том није евидентирао излазак из просторија Фонда, да је запослени поново ушао у зграду Филијале за Град Београд у 15,49 часова, евидентирао одлазак са посла и напустио зграду Филијале за Град Београд; да је дана 04.12.2018. године извршио електронско евидентирање доласка на посао у 08,00 часова и одмах по евидентирању изашао из зграде Филијале за Град Београд, а при том није евидентирао излазак из просторија Фонда, да је поново ушао у зграду Филијале за Град Београд у 15,56 часова, евидентирао одлазак са посла и напустио зграду Филијале за Град Београд; да је дана 05.12.2018. године извршио електронско евидентирање доласка на посао у 08,05 часова и одмах по евидентирању изашао из зграде Филијале за Град Београд, а при том није евидентирао излазак из просторија Фонда, да је поново ушао у зграду Филијале за Град Београд у 18,34 часова, евидентирао одлазак са посла и напустио зграду Филијале за Град Београд; да је након уоченог неправилног коришћења идентификационе картице и обавештења о истом од стране Службе физичко – техничког обезбеђења дана 21.11.2018. године, начелник у Одељењу за опште послове, ББ позвао тужиоца путем службеног мобилног телефона у 11,25 часова, којом приликом се тужилац није одазвао, да се у 11,28 часова тужилац обратио непримереном поруком путем службеног мобилног телефона под изговором из ког разлога одбија комуникацију са претпостављеним, да је у 14,12 часова ББ позвао тужиоца на рад и обављање радних задатака, због чега је примио за редом пет порука од именованог са, између осталог, тражењем пријема код директора филијале, да му је пријем код директора филијале омогућен у заказано време 23.11.2018. године у 12,30 часова, да се тужилац није појавио у заказано време, а путем службеног мобилног телефона поруком образложио да му долазак у заказано време није дозволила гужва у саобраћају, немогућност паркирања и радне обавезе. Тужилац је наставио електронско евидентирање доласка на рад и напуштао објекат без електронског евидентирања у јутарњим часовима и електронски евидентирао одлазак са рада у поподневним часовима, неприступајући радним обавезама као ни ступањем у контакт са непосредним руководиоцима закључно са 05.12.2018. године. Приликом доношења одлуке о отказу уговора о раду, цењена је као отежавајућа околност да је тужиоцу већ била изречена дисциплинска мера новчане казне због непоштовања радне дисциплине. Пре доношења оспореног решења тужиоцу је достављено писмено упозорење о постојању отказних разлога, као у оспореном решењу. Из изведених писмених доказа као и из исказа сведока ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ, ЕЕ и ЖЖ утврђено је да је извештај о поступању тужиоца од 12.12.2018. године поднео ББ, начелник Одељења за опште послове, као овлашћени запослени, директору Филијале за Град Београд, 33, који је надлежан за одлучивање о правима, обавезама и одговорностима из радног односа запослених у Филијали за Град Београд, а на основу овлашћења директора Фонда ИИ од 15.07.2011. године; да су уз наведени извештај приложени и докази: електронске евиденције радног времена за новембар и

децембар 2018. године, службене белешке извршилаца на пословима заштите имовине и обезбеђења пословног простора, службене белешке шефа Одсека у Филијали за Град Београд, ЈЈ, изјаве ЂЂ и ДД, телефонске поруке упућене преко службеног мобилног телефона између тужиоца и ББ. Надаље је утврђено да је директор Филијале за Град Београд 25.12.2018. године поднео молбу директору Фонда за давање претходне сагласности за доношење упозорења на постојање разлога за отказ уговора о раду запосленом овде тужиоцу и да је молба насловљена: „Директору Сектора за правне и опште послове у Дирекцији фонда“ на основу утврђене процедуре, према којој се ови захтеви не достављају директору фонда директно, већ директору Сектора за правне и опште послове, који обрађује захтеве и доставља директору фонда на даљу надлежност; да је актом од 22.01.2019. године директор фонда ИИ дала претходну сагласност за доношење упозорења о постајању разлога за отказ уговора о раду, након чега је директор фонда 08.02.2019. године донео упозорење на постојање разлога за отказ уговора о раду због повреде радне дисциплине које су наведене у изреци упозорења. Директор фонда је према напред описаној процедури дао сагласност за доношење решења о отказу уговора о раду тужиоца и то актом од 22.03.2019. године и од 16.05.2019. године.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да су испуњени услови за отказ уговора о раду, јер је тужилац својим понашањем учинио повреду радне обавезе која му је стављена на терет, применом члана 179. став 3. тачка 8. Закона о раду, члана 3. тачка 16. и 17. Правилника о радној дисциплини и понашању запослених РФ ПИО од 27.05.2008. године и Одлуке о електронском евидентирању присутности на раду од 24.10.2017. године и одбио, као неоснован тужбени захтев тужиоца за поништај решења о отказу уговора о раду и враћању на рад.

Другостепени суд је одбио, као неосновану жалбу тужиоца и потврдио првостепену пресуду, прихватајући разлоге које је за своју одлуку дао првостепени суд.

По оцени Врховног суда, неосновани су наводи ревизије којима се указује на погрешну примену материјалног права, с обзиром да је правилном применом материјалног права тужбени захтев тужиоца правилно одбијен, као неоснован.

Чланом 179. став 3. тачка 8. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр.24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14), прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који не поштује радну дисциплину и то ако не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца.

Колективним уговором туженог од 14.03.2016. године чланом 54. прописано је да запосленом престаје радни однос отказом од стране послодавца, на начин и под условима утврђеним законом, уколико за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог и његово понашање, уколико својом кривицом учини повреду радне обавезе или не поштује радну дисциплину, као и ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца, док је чланом 55. прописано да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђену законом, и ако између осталог: 1) одбије да у раду

одбије примењује акте послодавца (правилнике, одлуке и упутства); 2) поступање супротно процедурама и актима послодавца.

Правилником о радној дисциплини и понашању запослених код туженог од 27.05.2008. године чланом 2. прописано је да је запослени дужан да, у складу са законом и актима фонда, поштује радну дисциплину и правила понашања, односно да савесно, одговорно и благовремено обавља послове, извршава одлуке и налоге, поштује организацију рада и чува имовину фонда, да су радна дисциплина и правила понашања запослених у фонду регулисани Кодексом пословне етике и понашања запослених у Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање (у даљем тексту: Кодекс), који је саставни део овог правилника, да непоступањем у смислу ст.1. и 2. овог члана запослени чини повреду радне дисциплине и правила понашања због чега му може бити отказан уговор о раду. Чланом 3. став 1. тачка 16. и тачка 17. Овог Правилника, прописано је да запослени чини повреду радне дисциплине односно правила понашања ако: не поштује утврђено радно време, неоправдано каснећи на рад, односно одлазећи са рада у току радног времена или пре истека утврђеног радног времена најмање три радна дана у току три месеца, или неоправдано изостајући са рада најмање два радна дана у току три месеца, најмање једанпут у току три месеца злоупотреби туђу РФ ИД картицу за електронско евидентирање радног времена или се најмање два пута у току три месеца при уласку или изласку из пословне зграде Фонда не евидентира РФ ИД картицом.

Одлуком о електронском евидентирању присутности на раду туженог од 24.10.2017. године утврђена је обавеза електронског евидентирања присутности на раду запослених, односно лица ангажованих на привременим и повременим пословима (у даљем тексту: запослени) у току радног дана и уређен поступак и начин електронског евидентирања присутности на раду, праћења и контроле евиденције о присутности на раду у Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање (у даљем тексту: Фонд), без Дирекције покрајинског фонда и Филијала фонда на територији АП Војводина.

По оцени Врховног суда за правилну примену отказног разлога из члана 179. став 3. тачка 8. Закона о раду и члана 54. и 55. Колективног уговора туженог од 14.03.2016. године, у односу на повреду које се тужиоцу стављене на терет, релевантне чињенице су да тужилац није приступао на радно место са намером обављања радних задатака, већ је вршио електронско евидентирање доласка на рад и напуштао објект без електронског евидентирања у јутарњим часовима и електронски евидентирао одлазак са рада у поподневним часовима, не приступајући радним обавезама и то 20.11.2018. године, 21.11.2018. године, 22.11.2018. године, 23.11.2018. године, 26.11.2018. године, 27.11.2018. године, 28.11.2018. године, 29.11.2018. године, 30.11.2018. године, 03.12.2018. године, 04. 12.2018. године и 05.12.2018. године, нити је ступио у контакт са непосредним руководиоцем. Стога, правилно су закључили нижестепени судови да су испуњени услови за отказ уговора о раду тужиоцу, с обзиром на то да је тужилац у напред наведеним данима неоправдано одлазио са рада у току радног времена односно није приступио радним обавезама нити је ступио у контакт са непосредним руководиоцем. Овакво понашање тужиоца представља непоштовање радне дисциплине и правила понашања, због чега му је основано отказан уговор о раду.

Наводима ревизије не доводи се у питање правилност доношења оспореног решења, јер је тужени испоштовао процедуру прописану Правилником о радној дисциплини и понашању запослених од 27.05.2008. године.

Имајући у виду наведено, нижестепеним пресудама је довољно разјашњено питање везано за основ давања отказа уговора о раду, а ревизијским наводима се у суштини оспорава оцена изведених доказа и утврђено чињенично стање, које Врховни суд није посебно испитивао, будући да се утврђено чињенично стање, у смислу члана 407. став 2. ЗПП, ревизијом не може побијати. Осим тога тужилац у ревизији понавља жалбене наводе о којима се другостепени суд изјаснио.

Како је одбијен, као неоснован тужбени захтев за поништај оспореног решења, правилно је одбијен и захтев тужиоца за враћање на рад, с обзиром на акцесиони карактер тог захтева.

Са напред наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић